

Opinió

L'ARQUITECTURA
I EL PAISATGE

Joaquim Nadal i Farreras

Cada cop s'atorga més valor i més sentit a la integració de l'arquitectura en els paisatges. És el reconeixement que la interacció entre la intervenció de la humanitat en el territori i els propis valors naturals que incorpora aquest territori, és del tot imprescindible. Una interrelació respectuosa i harmònica es convertirà en un reforçament mutu sense menysteniment dels valors d'un o altre.

Naturalment la valorització del concepte de paisatge ha experimentat una gran evolució des de la mateixa «invenció» cultural del paisatge fins a les convencions europees i mundials que en defineixen els valors i la importància i condicionen les intervencions. A Catalunya mateix des de l'aprovació de la Llei del paisatge i la creació de l'Observatori del paisatge que ha dirigit fins fa poc en la seva etapa fundacional el professor **Joan Nogué**, els Catàlegs

de paisatge de caràcter territorial han esdevingut la pauta bàsica per a la interpretació, protecció i intervenció en els paisatges.

Precisament les polítiques de paisatge defugen qualsevol temptació de fossilització i s'escapen de les interpretacions reduccionistes que reserven la connotació de paisatge només per a un determinats tipus de paisatges canònics que no són justament els que més abunden. Les tipologies de paisatges, les unitats de paisatge, el reconeixement de la diversitat física, material, dels paisatges atorga un valor a tota mena de paisatges, rurals o urbans, industrials o agrícoles, forestals de muntanya o de boscos de ribera, fins a constituir una graella interpretativa que fonamenta en la diversitat la mateixa riquesa dels paisatges dels que parlem.

Amb aquests plantejaments no és difícil d'entendre i d'interpretar la integració en

un mateix paisatge de vinyes del valor de les rengleres dels ceps i de la imatge d'una geometria ordenada, d'impacte variable segons les estacions, amb predomini més vegetal a la primavera i l'estiu i amb la nuesa del cep i de la terra en les etapes posteriors a la verema i en l'estació de l'hivern, al costat de l'arquitectura de les vinyes; les barraques de vinya o les intervencions en pedra seca que determinen una geografia de feixes esglaonades que ens evocuen l'esforç de moltes generacions. Hi ha molta humanitat en un paisatge de vinyes, per molt que ara facin la verema unes màquines singulars que substitueixen la delicadesa de la verema tradicional.

Aquest és el marc en el que vull situar les actuacions del Grup de recuperació i estudi de l'arquitectura tradicional (GRETA) que des de fa uns anys s'ocupa de recuperar el valor del coneixement de les fórmules i de les tècniques constructives tradicionals, transmeses generació darrere generació. La reivindicació dels oficis, de l'artesanía, del treball ben fet, d'uns materials seleccionats, d'unes intervencions sensibles, posa en valor al costat de l'arquitectura industrial l'arquitectura tradicional. No es confronten, esclar, sinó que en la seva comparació es tracta de preservar el coneixement tradicional i evitar que la modernitat engoleixi uns valors que en la seva mateixa materialització tenen una càrrega de modernitat igual o superior a la producció en sèrie.

GRETA va presentar el dia 4 de juny en una roda de premsa els «Premis d'arqui-

tectura tradicional Toni Cobos», en un homenatge justament a un constructor que havia fet de l'exigència, el rigor i el gust en la recuperació de materials i sistemes constructius un element definitori del patrimoni constructiu tradicional tal com ens ha arribat. Si a principis del segle XX **Rafael Masó** repetia modes centreeuropees o anglosaxones i recuperava la tradició de l'*art and crafts* de **William Morris**, però ho feia supeditant els oficis i l'artesanía a la seva pròpia obra arquitectònica, a principis del segle XXI la reivindicació de l'ofici des de l'anonimat busca concentrar tota la força de la càrrega en la pròpia tradició i la seva reivindicació.

Des d'aquests plantejaments, i a través d'aquest homenatge a **Toni Cobos**, GRETA planteja dos premis: un a una intervenció en l'arquitectura tradicional i un altre a iniciatives que posin en valor l'arquitectura tradicional. Amb una actitud combativa i militant es tracta de defugir la pertorbació, la degradació o la violència exercida contra l'arquitectura tradicional i premiar la delicadesa i la sensibilitat en la preservació, la protecció o la complementarietat en les intervencions.

Rosa Cànovas, arquitecta responsable de les intervencions en el Barri Vell i gestora eficaç de les previsions del PERI de 1983 i més, com a primera presidenta de GRETA i clar exponent del sentit dels premis i de la seva filosofia, va ajudar a definir el marc d'aquests premis que justament volen reconèixer la sensibilitat i el rigor sense incórrer en les rigideses que acaben malmetent el patrimoni que hem rebut.

Cartes

Les cartes que els lectors enviïn a aquesta secció han de ser originals i exclusives i han d'arribar mecanografiades (amb una extensió màxima de 20 línies o 2.000 caràcters), signades, amb el número de DNI, adreça i telèfon de l'autor. No es publicaran cartes signades amb pseudònim ni amb inicials.

Tot i estar ben orgullós de ser de Girona ciutat...

XAVIER SERRA BESALÚ GIRONA

■ Acabo de votar a la «Consulta dels pressuposts participats 2018» de la meua ciutat, Girona. Jo he estat, estic i em sentiré sempre cofoi d'haver nascut aquí: no és pas supremacisme, és que «em fa sentir bé», i més responsable també (i consti que, per motius familiars i de feina he residit fora des del 18 fins als 45 anys de la meua vida) m'encanta com es fan les coses entre els gironins, cívics i a la vegada oberts a tothom.

Em sembla una idea genial opinar sobre com invertir els diners del barri. El que no entenc és perquè només hi ha les propostes que hi ha que, en el cas de l'Eixample, només suposaria com a màxim –si es fessin totes– una inversió de dues terceres parts dels diners acumulats assignats. Tampoc entenc per què només es pot votar una sola de les propostes (si serien viables totes quatre).

Jo conec més necessitats: on em vaig perdre? On les puc proposar? Qui m'escollarà a l'Ajuntament?

A vegades no tenim gaire temps, però amb les tècniques digitals modernes segur que podríem in-

teraccionar més... i no queixar-nos que joves i grans participem poc. M'he apuntat la trobada del proper dia 18 de juny.

Au, que anem bé, seguim defensant el civisme i la llibertat i tinguem present que... «Visca Catalunya,... però Girona, més!»

El govern de Pedro Sánchez o la difícil quadratura del cercle

JOSEP MARIA BOSCH GIRONA

■ Vagi per endavant, que ni el president és «sant de la meua devoció», ni he votat mai el seu partit; amb la qual cosa vull dir que la meua senzillera opinió no té res d'interessada.

Sánchez tenia, davant seu, un paper molt difícil i, tot s'ha de dir, l'ha solucionat de manera més que correcta. D'una banda, havia de tranquil·litzar la UE: nomena Calviño. De l'altra, evitar problemes amb Susana Díaz i transigir amb el seu xantatge: nomena Montero. Després, una petita (ben petita) picada d'ullet a Catalunya: nomena Meritxell Batet.

Seguir amb l'amenaça als catalans: qui millor que Borrell, emparellat en corrupció i en mala praxi amb un «pes pesant» com Alfonso

Guerra?

Donar un toc de feminisme: més dones que homes. Una picada d'ullet als col·lectius de gais i lesbianes: dos ministres homosexuals. Parlar molt de nou finançament autonòmic, sense fer cap canvi: amb Montero s'assegura que el gruix dels diners de les diferents CA, aniran a Andalusia ... No fos cas que posessim en risc la «siesta». Evitar-se problemes com els de la «Llei Wert»: posar una ministra d'un país bilingüe: la basca Celáa... difícilment voldrà carregar-se el català com pretenen PP i Ciudadanos. Avançar PP i Ciudadanos per la dreta, bo i deixant-los en fora de joc... qui millor que Grande Marlaska?

Però és que, a més a més, ha aconseguit dues fites ben folklòriques: amb el nomenament de Grande Marlaska s'assegura que es continuarà en el concurs per elegir «pitjor ministre de la Democràcia» en el qual tan bones puntuacions han tret els seus predecessors Fdez. Díaz i Zoido.

Finalment, amb l'elecció de Màxim Huerta com a ministre de Cultura i Esports, ens recorda que a Espanya la cultura se circumsciu, quasi al 100%, entre els partits de futbol de «la roja» i els programes de «Telecombraries».

Estem o no estem d'acord que

és una autèntica quadratura del cercle?

Agraïments en nom de l'Evelyne Desset

ÀSTRID DESSET ANGLÈS

■ L'Evelyne, la meua mare, ens va deixar el 6 de juny a l'edat de 68 anys, després de més de 30 anys de lluita contra diverses malalties. Em va ensenyar a lluitar fins al final, entre moltes altres coses.

Sovint ens queixem per coses insignificants i avui vull fer precisament el contrari: agrair la tasca de molta gent que la va conèixer i ajudar.

Des de feia un temps, ella i jo parlàvem sovint de tots vosaltres: de tota la gent del Servei de Diàlisi de la Clínica Girona, que la vàreu assistir durant deu anys, del Dr. Bronsoms, que li feia brometes per alegrar-li la sessió, dels Drs. Terrades, Bernat, Elena, de la Carme (una de les poques que s'atrevia a plantar-li cara ja que la meua mare era «molt ella»), de la Sílvia d'Anglès (la seva infermera preferida i amiga) i de totes les infermeres que l'ajudaven i eren amables amb ella.

També parlàvem del personal del transport sanitari que la porta-

va a diàlisi (no recordo el nom, però recordo un senyor una mica més gran que jo i una noia jove i guapa). Darrerament sempre venien els mateixos i van viure molt de prop la seva davallada.

Em comentava moltes coses sobre el personal de la Residència Sant Salvador d'Horta, on va passar els darrers mesos: estimava molt la directora i amiga, la Marta, però també parlava de l'Àngel (del qual deia que només li faltaven les ales), de la Ivet, tan tendre amb risos preciosos, d'en Lluís, tan atent, de l'amabilitat en general de totes les cuidadores i infermeres, de la Joana i la Farmers de recepció.

I no s'oblidava dels que la van ajudar a allargar l'ingrés a la residència, intentant mantenir al màxim l'autonomia a casa seva: la Teresa, amiga i veïna, en Dani, l'Aza i abans la Raquel, que la van assistir en el seu dia a dia. Sovint, preguntava per tots vosaltres i jo li deia: «T'envien molts petons i records».

Ara ja descansa en pau i, sigui allà on sigui, segur que us ho agraeix. Però la que us ho agraeix des del cor, amb llàgrimes als ulls mentre escric aquestes línies, soc jo. En un món ple de dificultats i de vegades inhumà, sort que hi sou. Mentre hi hagi gent com vosaltres, en aquest món hi haurà esperança.